

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/133/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814222682
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3814222682.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a členiek senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a JUDr. Gabriely Janákovvej v spore žalobcu: RNDr. C. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. T., J. XX/XX, zastúpeného E.. P. R., advokátom v Q., D. 2, proti žalovanému: E.. E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., B. VI. B. XXX/XX, zastúpeného D.. S. U., advokátom v H., G. R. 8, o zaplatenie X.XXX eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 07. februára 2018, č.k. 5C/114/2015-176, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zamietnutí žaloby uplatňujúcej škodu za obdobie roku 2013 ruší a vracia na ďalšie konanie.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti, t.j. v časti o zamietnutí žaloby uplatňujúcej škodu za obdobie od 21.1.2015 do 30.9.2015 potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou žalobca uplatnil právo na náhradu škody, ktoré malo vzniknúť jeho právnej predchodkyňi - spoluvlastníčke motorového vozidla (ďalej právna predchodkyňa žalobcu alebo tiež spoluvlastníčka) voči druhému spoluvlastníkovi tohto vozidla tým, že spoluvlastníčke znemožnil v období roku 2013 a v období od 21.1.2015 do 30.9.2015 užívanie spoločného vozidla. Súd vec právne posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (OZ), a to § 123, § 137 ods. 1 a 2, § 139 ods. 2 a vo vzťahu k obdobiu od 21.1.2015 do 30.9.2015 aj ako náhradu škody. Uviedol, že pokiaľ ide o nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu, je jeho nevyhnutným predpokladom užívanie veci druhým spoluvlastníkom nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu. Neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Len v takomto prípade sa spoluvlastník, užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu, podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Pokiaľ žiaden zo spoluvlastníkov spoločnú vec neužíva, nemôže sa u žiadneho z nich jednať o užívanie nad rozsah spoluvlastníckeho podielu, uzavrel právne posúdenie nárokov spoluvlastníkov súd prvej inštancie.

2. Z hľadiska skutkového bolo pri uvedenom právnom posúdení podľa súdu prvej inštancie podstatné, že právna predchodkyňa žalobcu síce nemala prístup k vozidlu, ktoré bolo v jej podielovom spoluvlastníctve so žalovaným, ale o užívanie vozidla ako podielová spoluvlastníčka ani neprejavila záujem. To zistil súd prvej inštancie zo súdneho spisu sp.zn. 16C/5/2012, v ktorom právna predchodkyňa žalobcu prezentovala záujem len o vydanie vozidla ako svojho výlučného vlastníctva a v prípade, že by vozidlo malo patriť do spoluvlastníctva so žalovaným, o vozidlo záujem nemala, čo uviedla na pojednávaní dňa 14.2.2013 prostredníctvom svojho zástupcu. Zároveň v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia

zo dňa 22.2.2013 výslovne uviedla, že nemá záujem o inú dočasnú úpravu hospodárenia so spoločnou vecou okrem tej, ktorej sa domáhala, t.j. aby jej bolo umožnené každý piatok v párnom týždni vizuálne skontrolovať vozidlo, overiť jeho funkčnosť uvedením motora do chodu bez uvedenia vozidla do pohybu a kontrolou funkčnosti svetiel a smeroviek.

Ďalším pre vec významným zistením súdu prvej inštancie bolo, že hoci žalovaný vozidlo mal vo faktickej držbe, minimálne od roku 2012 ani on ho vôbec neužíval a vozidlo ani nebolo spôsobilé jazdiť po pozemných komunikáciách, nakoľko nemalo platnú technickú a emisnú kontrolu a nebolo tiež povinne zmluvne poistené.

3. Vychádzajúc z uvedeného právneho posúdenia a zisteného skutkového stavu dospel súd prvej inštancie k záveru, že nárok žalobcu nie je dôvodný, nakoľko jeho právna predchodkyňa ako spoluvlastníčka vozidla o užívanie vozidla nemala záujem už na začiatku roku 2013 a žalovaný vozidlo v tomto období ani neužíval. Čo sa týka obdobia od 21.1.2015 do 30.9.2015, v tom čase bolo právoplatne rozhodnuté o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k vozidlu, a to jeho predajom a prebiehalo exekučné konanie predajom vozidla z podnetu právnej predchodkyne žalobcu. Z toho je tiež zrejmy nezáujem právnej predchodkyne žalobcu o vozidlo a jeho užívanie.

4. Súčasne považoval súd prvej inštancie za významné, že právna predchodkyňa žalobcu mala na obdobie od 26.5.2014 do 23.6.2016 uzavretú zmluvu o výpožičke motorového vozidla, na základe ktorej mala možnosť užívať iné motorové vozidlo bezodplatne a nebol dôvod, aby v súvislosti s týmto vypožičaným vozidlom uzatvárala na obdobie od 21.1.2015 do 31.12.2015 odplatnú nájomnú zmluvu, ktorou odplatom tiež odôvodňovala nárok uplatnený v konaní. Podľa súdu prvej inštancie ani zmenou vlastníka vozidla v 1/2015 (zo spoločnosti I. S. s.r.o. na spoločnosť D. SK s.r.o.) nedošlo k zániku zmluvy o výpožičke a nový vlastník nastúpil do právneho postavenia pôvodného požičiavateľa, keďže povinnosť vec vrátiť v prípade zmeny vlastníka veci z ustanovenia § 662 Občianskeho zákonníka nevyplýva a takáto povinnosť nebola dojednaná ani v zmluve o výpožičke. Ukončenie zmluvy dohodou v konaní preukázané nebolo, keďže podľa zmluvy bolo možné zmluvu meniť a dopĺňať iba písomne dodatkami podpísanými oboma zmluvnými stranami. Hoci žalobca v konaní uviedol, že zmluva bola so spoluvlastníčkou ukončená dohodou, žiadna písomná dohoda o ukončení zmluvy predložená nebola. Na základe uvedených skutočností preto súd prvej inštancie uzatvoril, že spoluvlastníčka mala možnosť vozidlo v období od 21.1.2015 do 30.9.2015 užívať bezodplatne na základe zmluvy o výpožičke zo dňa 23.5.2014 a uzatvorenie odplatnej zmluvy k tomu istému vozidlu v danom období nemôže zakladať nárok na náhradu škody voči žalovanému. Aj s poukazom na tieto skutočnosti súd nárok žalobcu, uplatnený vo výške zaplateného nájomného v období od 21.1.2015 do 30.9.2015, nepovažoval za opodstatnený.

5. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť a žalobe vyhovieť alebo rozsudok zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Namietal nesprávne závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu nároku za nadužívanie spoluvlastníckeho podielu, ktorou otázkou sa rozsiahlo zaoberal. Najmä význam postoja neužívajúceho spoluvlastníka a neužívanie veci žalovaným, na ktorých otázkach bolo v podstatnej časti založené napadnuté rozhodnutie. Podľa žalobcu nie je správny záver súdu prvej inštancie už v tom, že by bola významná vôľa neužívajúceho spoluvlastníka spoločnú vec užívať alebo nie. Nárok na vydanie prospechu z nadužívania vzniká na strane neužívajúceho spoluvlastníka aj v prípade, ak tento spoločnú vec užívať nechce (čo však nebol podľa žalobcu posudzovaný prípad), a významné je to, či druhý spoluvlastník vec užíva nad rámec svojho podielu alebo nie bez toho, aby mal k takémuto užívaniu právny dôvod. V danom prípade mal žalobca nadužívanie žalovaného za dané, i keď by s vozidlom nejazdil, pretože to nie je jediná forma užívania motorového vozidla. Podľa žalobcu pre nadužívanie žalovaným plne postačovalo, že žalovaný zadržoval vozidlo na neznámom mieste. Dôvodom zamietnutia žaloby založenej na nadužívaní spoluvlastníckeho podielu nemohla byť v žiadnom prípade skutočnosť, či právna predchodkyňa žalobcu ako spoluvlastníčka vozidla mala možnosť užívať v rozhodujúcom čase iné vozidlo bezplatne, alebo nie. Takáto skutočnosť je z hľadiska nadužívania spoluvlastníckeho podielu irelevantná.

6. Čo sa týka otázok súvisiacich s náhradou škody, žalobca uviedol, že nárok na náhradu škody môže zakladať aj neplatný právny úkon, za ktorý možno v tomto prípade považovať rozhodnutie samotného žalovaného o hospodárení s vozidlom bez dodržania postupu stanoveného v ust. § 139 ods. 2 OZ. Poukázal na to, že dohoda o hospodárení so spoločnou vecou tu bola, čo bolo konštatované aj v konaní

OS PD 16C/5/2012 a v nasledujúcom odvolacom konaní v tejto veci. Túto dohodu žalovaný porušil, sám, a teda neplatne rozhodol o hospodárení so spoločnou vecou, a preto sú nesprávne všetky závery súdu prvej inštancie, ktoré tomu nezodpovedajú. Podľa žalobcu je nesprávny záver súdu prvej inštancie, že zo strany žalovaného nedošlo k porušeniu právnej povinnosti, pretože zadržiavanie vozidla z jeho strany rozhodne nebolo v súlade s právom. Žalobca namieta tiež závery súdu prvej inštancie ohľadom možnosti právnej predchodkyne žalobcu, užívať v rozhodnom čase roku 2015 iné vozidlo bezodplatne, ktorá možnosť mala podľa súdu vylučovať nárok na náhradu škody. Uviedol, že zmluva o nájme bola uzatvorená s iným vlastníkom vozidla ako zmluva o výpožičke a súd prvej inštancie nevzal do úvahy ani výpoveď štatutárneho orgánu oboch vlastníkov vozidla poskytnutého právnej predchodkyňi žalobcu, že zmluva o výpožičke bola zrušená. Uvedené úvahy súdu prvej inštancie by boli prípustné len pri posudzovaní z hľadiska škody, no nie pri vlastníckych nárokoch podľa čl. 11 Listiny. Záverom odvolania žalobca poukázal na nezáväznosť právneho posúdenia veci stranami sporu a platnosť zásady iura novit curia. Žalobca vyslovil svoj právny názor, že pri manipulácii vozidla žalovaným došlo k porušeniu dobrých mravov, z ktorého hľadiska súd vec vôbec právne neposúdil ako dôvod pre náhradu škody.

7. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne. Žalobca podľa neho nepreukázal predpoklady pre vznik nároku na náhradu škody. Čo sa týka obdobia roku 2015, považoval za významné, že zmluva o bezodplatnej výpožičke, na základe ktorej mohla právna predchodkyňa žalobcu používať iné vozidlo bola platná a mohla byť menená alebo rušená len písomne, čo v konaní preukázané nebolo. Nebol teda skutočne dôvod, aby v tom istom období uzatvárala právna predchodkyňa žalobcu odpltnú nájomnú zmluvu na inak bezodplatne vypožičané vozidlo.

8. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 378 a nasl. CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v časti potvrdiť podľa § 387 CSP a v časti zrušiť podľa § 389 CSP.

9. Zásadnou otázkou prejednávanej veci je rozlišovanie nárokov z nadužívania spoločnej veci spoluvlastníkom a nárokov na náhradu škody vzniknutých medzi spoluvlastníkmi pri užívaní spoločnej veci. Naduživaním spoločnej veci je potrebné rozmieť realizáciu práv spoluvlastníka v rozsahu väčšom, ako zodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu (§137 ods. 1 OZ), a to bez toho aby pre tento väčší rozsah existoval právny dôvod. V prípade nárokov z nadužívania je rozhodujúci prírastok v majetkovej sfére nadužívajúceho spoluvlastníka, ktorý mu nepatrí, a je povinný ho vydať ukrátenému spoluvlastníkovi podľa pravidiel o bezdôvodnom obohatení. V prípade škody, je rozhodujúci úbytok v majetkovej sfére poškodeného, ktorého príčinou je nadužívanie spoločnej veci. V dôsledku nadužívania spoločnej veci niektorým zo spoluvlastníkov môže súčasne dôjsť tak k bezdôvodnému prírastku na strane nadužívajúceho spoluvlastníka - k bezdôvodnému obohateniu, ako aj k úbytku v majetkovej sfére ukráteného - ku škode. Tieto dve situácie je potrebné dôsledne odlišovať, rovnako ako nároky z nich uplatnené.

10. Ako vyplýva z rozhodujúcich skutočností tvrdených žalobou, a to tak pri jej prvotnom podaní ako aj pri rozšírení žaloby, žalobca tu uplatňuje nárok, ktorý jednoznačne špecifikuje ako nárok z úbytku v majetkovej sfére jeho právnej predchodkyne. Nežiada vydať to, a čo by sa žalovaný obohatil pri tvrdenom nadužívaní spoločného vozidla, ale žiada nahradiť to, čo v dôsledku tvrdeného nadužívania žalovaného musela vynaložiť jeho právna predchodkyňa. Napokon podľa obsahu oznámení o postúpení pohľadávok, by ani nebol aktívne vecne legitimovaný na uplatnenie nárokov z bezdôvodného obohatenia vzniknutého prípadným nadužívaním na strane žalovaného. Podľa obsahu oznámení o postúpení pohľadávok možno na strane žalobcu dovodiť jedine nadobudnutie práva na náhradu toho, čo ušlo z majetku jeho právnej predchodkyne a nie nadobudnutie práva na vydanie toho, čím by sa žalovaný prípadným nadužívaním obohatil.

11. Uplatnený nárok tak bolo namieste právne posúdiť výlučne ako nárok na náhradu škody. To súd prvej inštancie dôsledne nedodrжал, keď vo vzťahu k nárokom za obdobie roku 2013 posúdil vec len z toho hľadiska, či na strane žalovaného došlo k majetkovému prospachu v súvislosti s nadužívaním spoločnej veci a či právna predchodkyňa žalobcu mala alebo nemala záujem vozidlo užívať. V tejto časti žaloby preto vec nesprávne právne posúdil. Správnym právnym posúdením žalobou uplatneného nároku je náhrada škody, a teda zameranie sa na splnenie predpokladov vzniku práva na náhradu škody. V tomto smere je preto významné, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu právnej povinnosti, či došlo ku tvrdenej škode, a či je v prípade preukázania tvrdeného porušenia právnej povinnosti a

preukázania škody, medzi nimi príčinná súvislosť. Ak teda žalovaný ako jeden zo spoluvlastníkov vozidla skutočne znemožnil v rozpore s právom druhej spoluvlastníčky užívanie spoločného vozidla (súd prvej inštancie zistil, že nemala prístup k vozidlu), a v dôsledku toho bola spoluvlastníčka nútená užívať iné vozidlo za odplatu, bude nárok na náhradu škody daný. Vykonané dôkazy (bez potreby ich opakovania) je preto potrebné hodnotiť z hľadiska uvedených rozhodujúcich skutočností a nie z hľadiska toho, či mal žalovaný z užívania vozidla prospech alebo nie. Skutková otázka záujmu druhej spoluvlastníčky o vozidlo môže byť z hľadiska škody významná pri posúdení jej potreby vozidlo používať. Čo sa týka navrhovaného a súdom prvej inštancie zamietnutého dôkazu na výšku bežnej ceny nájmu vozidla, v prípade zistenia predpokladov zodpovednosti za škodu má takýto dôkaz význam pri ustálení výšky jej náhrady. To samozrejme za predpokladu, že výška škody tvrdená žalobcom bude sporná a nebude dostatočne preukázaná z doterajších dôkazov. Akákoľvek dôkazná iniciatíva však bude len na stranách sporu a prípadné znalecké dokazovanie nariadené súdom by prichádzalo do úvahy len potom, ako by sa výšku škody nepodarilo preukázať ani súkromným znaleckým posudkom (§ 209 CSP).

12. Čo sa týka nároku majúceho základ v období od 21.1.2015 do 30.9.2015, v tejto časti súd prvej inštancie vec právne posúdil aj z hľadiska náhrady škody, teda správne, keď zistením možnosti spoluvlastníčky užívať v uvedenom období iné vozidlo bezodplatne, vylúčil existenciu nároku na náhradu škody. Odvolacie námietky tu nie sú dôvodné. Zmluva o výpožičke, ktorá podľa nenamietaných zistení súdu prvej inštancie v rozhodnom období umožňovala bezodplatné užívanie iného vozidla spoluvlastníčkou, totiž nezanikla zmenou vlastníka vozidla. Zmenou vlastníctva vozidla došlo k právnemu nástupníctvu do všetkých práv a povinností vlastníka. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, nový vlastník veci vstúpil prevodom vozidla do práv a povinností požičiavateľa a vzhľadom na dohodnutú povinnú písomnú formu zmien zmluvy o výpožičke, bola spôsobilým dôkazom o zániku uvedenej zmluvy v zásade iba listina. Výpoveď štatutára, zvlášť v pozícii rodinného príslušníka spoluvlastníčky nemá v tomto prípade dostatočnú výpovednú hodnotu. Pokiaľ sa teda spoluvlastníčka aj za existencie práva bezodplatného užívania iného vozidla rozhodla pre menej výhodný odplatný nájom, má s tým spojený úbytok v jej majetkovej sfére príčinnú súvislosť výlučne s jej rozhodnutím a nemôže preto zakladať zodpovednosť žalovaného za náhradu škody. Vo vzťahu k nároku uplatnenému v súvislosti s obdobím od 21.1.2015 do 30.9.2015 bolo preto zamietavé rozhodnutie súdu prvej inštancie správne a odvolací súd ho preto v tejto časti potvrdil.

13. Vzhľadom na čiastočné zrušenie napadnutého rozhodnutia rozhodne o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. (§ 396 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).